

رام - هجدهم آذر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

هجدهم آذر

نانوایی در دهه‌ی ۱۳۲۰

هجدهم آذرماه در تاریخ ایران زمین روزی پرماجرا بوده است. بخشی از این داستان به پیوند این روز با زایش و مرگ شخصیت‌های نامدار مربوط می‌شود. چون در این روز به سال ۱۲۷ هجری خورشیدی بود که نصر بن سیار آخرین حاکم اموی خراسان در حالی که پس از نبردهای پیاپی از ابومسلم خراسانی به سوی همدان می‌گریخت در راه بیمار شد و مرد و به این ترتیب چیرگی خراسانیان بر اعراب قطعیت یافت. درست سیصد سال بعد در ۴۲۷ ابوریحان بیرونی دانشمند و مردم‌شناس ایرانی درگذشت و روز پنجشنبه هجدهم آذر سال ۶۳۴ محمد سوم امام نزاری‌ها جان سپرد. در همین روز به سال ۱۰۹ خزرها به رهبری بارجیک در نبرد مرج اردبیل بر ارتش مهاجم اموی که ۲۵ هزار سرباز داشت غلبه کردند و فرماندهش ابوعمقه جراح بن عبدالله حکمی را در میدان نبرد کشتند.

در تاریخ قرن گذشته‌مان این روز با دست‌اندازی‌های راهزنان داخلی و خارجی و پیامدهای آن پیوندی داشته است. در سال ۱۲۳۵ قوای انگلیسی به ایران حمله کردند و بوشهر را گرفتند، در ۱۲۹۷ رجبعلی یاغی و راهزن معروف در راه‌های اهواز و اصفهان و گلپایگان به تاراج اموال مردم و راهزنی و قتل نفوس پرداخت. نراق و نطنز را محاصره و اموال مردم را به غارت بردند. غارت‌شدگان در تلگرافخانه قم متحصن شده از دولت خواستار رفع ظلم شدند و این یکی از آشفته‌گی‌هایی بود که در جریان اشغال ایران توسط متفقین طی جنگ

جهانی اول بروز کرد. درست یک سال پیش از این جریان (۱۲۹۶) لبه‌ی تیز حمله‌ی متفقین به فلسطین رسید و آلبی سپهسالار انگلیسی اورشلیم را فتح کرد.

در سال ۱۳۰۶ عده زیادی از علمای اصفهان و سایر شهرها به پیشوائی حاج آقا نورالله فشارکی و سید العراقین به علت اجرای قانون سربازگیری که از نفوذ و اقتدار روحانیون می‌کاست به قم مهاجرت کردند و با سازماندهی‌شان در برخی از شهرها بازارها تعطیل شد. در واکنش به این ماجرا در همین روز حاج مخبرالدوله هدایت نخست وزیر و عبدالحسین تیمورتاش وزیر دربار به همراه حاج سید محمد امامی جمعته تهران و حاج سید جواد ظهیرالاسلام به قم رفتند پس از مذاکره با سران معترضین به توافقی دست یافتند و ناآرامی‌ها خاتمه یافت. در گرماگرم جنگ جهانی دوم و اشغال ایران توسط متفقین به سال ۱۳۲۱ هم شورش نان بزرگی در تهران برخاست که چپاول مغازه‌ها و حمله به خانه‌ی احمد قوام منتهی شد. در ۱۳۶۶ در واکنش به خشونت سربازان اسرائیلی اولین انتفاضه‌ی فلسطینی‌ها آغاز شد.

پینچبک

باکراهی گوادالوپ

ناروتوویچ

یوستی نیان

در چنین روزی به سال ۵۳۶ میلادی بلیزاریوس سردار بیزانسی بدون جنگ وارد رم شد و گت‌ها که شهر را پیشتر در دست داشتند از آنجا گریختند. در ۱۱۶۷ هجری خورشیدی در جریان انقلاب شکوهمند انگلستان هواداران ویلیام در نبرد ریدینگ بر پیروان جیمز دوم غلبه کردند و او را به گریز از کشور وا داشتند. در ۱۲۵۱ پی بی اس پینچبک در لویزیانا اولین فرماندار سیاهپوست آمریکا شد و در ۱۳۰۱ گابریل ناروتوویچ اولین رئیس جمهور لهستان شد و در ۱۳۱۰ با تغییر قانون اساسی دومین جمهوری اسپانیا شکل گرفت.

در چنین روزی به سال ۱۳۱۹ ارتش انگلستان که سربازانش هندی بودند در عملیات قطب‌نما به مصر حمله کردند و قوای ایتالیایی را نزدیک به سیدی بارانی شکست دادند، در ۱۳۲۰ چین، کوبا، فیلیپین و گواتمالا با فشار انگلستان به آلمان اعلان جنگ دادند، و در ۱۳۲۵ متفقین پیروزمند در دادگاه نورنبرگ دانشمندان و پزشکان آلمانی هوادار حزب نازی را به جرم مشارکت در آزمایشهای علمی بر روی زندانیان و قتل از سر ترحم محاکمه کردند. همزمان همین پیروزمندان دانشمندان ژاپنی را که آزمایشهایی به راستی غیرانسانی و بسیار وحشتناک‌تر را بر شهروندان غیرنظامی چینی انجام داده بودند عفو شدند و به این شرط که اسناد و تجربیات‌شان درباره‌ی ساخت سلاحهای شیمیایی و میکروبی را به آمریکایی‌ها واگذار کنند. در

این دادگاه هفت تن به مرگ و نه تن به حبسهای بلند مدت محکوم شدند. در ۱۳۷۱ هم سربازان آمریکایی طی عملیات «احیای امید» به سومالی وارد شدند.

دادگاه نورنبرگ

عملیات قطب‌نما

از زمره‌ی رخدادهای مذهبی این روز در دنیای مسیحیت آن که در سال ۸۰۴ دانشگاه کاتولیکی لوون تاسیس شد، در ۹۱۰ شمایل باکره‌ی گوادلوپ که از طرف کلیسای کاتولیک مقدس شمرده می‌شود، برای نخستین بار در سان دیگو در مکزیکوسیتی نمایش داده شد، و در ۱۲۸۴ در فرانسه قانون جدایی کلیسا از دولت تصویب شد.

وقایع فرهنگی و اجتماعی دیگری هم در این روز واقع

شده‌اند که برخی از مهمترین‌هایش به این شرح هستند: در ۱۱۷۲

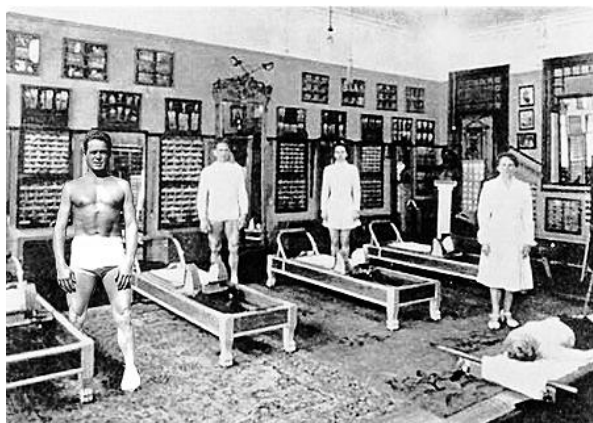
نوح وبستر اولین روزنامه‌ی شهر نیویورک را با نام «مینروای

آمریکایی» (*American Minerva*) منتشر کرد، در ۱۲۷۶

مارگریت دوران فعال فمینیست فرانسوی (تصویر روبرو) مجله‌ی

La Fronde را در پاریس منتشر کرد.

در سال ۱۳۳۲ شرکت جنرال الکتریک اعلام کرد که همهی کارکنان کمونیست از این سازمان اخراج می‌شوند، در ۱۳۴۴ یک شیء پرنده‌ی ناشناخته (شیپن: UFO) در آسمان میشیگان دیده شد و کمی بعد در پیتسبورگ بر زمین سقوط کرد، در ۱۳۴۷ از ابزارهای ارتباطی تازه‌ی رایانه‌ها (ماوس، هایپرتکس، NSL) رونمایی شد و در ۱۳۵۸ انقراض ویروس آبله مرغان اعلام شد. این تنها بیماری انسانی است که به دست بشر منقرض شده است.

یوزف پیلاتس

سونیا گاندی

جان میلتون

زادمان نامدار این روز عبارتند از: جان میلتون شاعر انگلیسی (۹۸۷)، یوزف پیلاتس مربی ورزشی

آلمانی و خالق ورزش پیلاتس (۱۲۶۲)، و سونیا گاندی (۱۳۲۵).